

การประเมินความเสี่ยง

การทุจริตประจำปีงบประมาณ๒๕๖๘

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองทุ่ม

อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

คำนำ

เหตุการณ์ความเสี่ยงด้านการทุจริตเกิดแล้วจะมีผลกระทบทางลบซึ่งปัญหามาจากสาเหตุต่างๆที่ค้นหาต้นตอที่แท้จริงได้ยากความเสี่ยงจึงจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสนอการป้องกันการทุจริตคือการแก้ปัญหการทุจริตที่ยั่งยืนซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้าส่วนราชการและเป็นเจตจำนงของทุกองค์กรที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบอันเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาล

การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริตหรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่นหรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองพุ่ม เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐให้บริหารงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาลโดยการประเมินความเสี่ยงการทุจริตจะเป็นเครื่องมือหนึ่งในการขับเคลื่อนธรรมาภิบาลเพื่อลดปัญหาการทุจริตภาครัฐ ตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่๖๙/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๗ เรื่องมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบที่กำหนดให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ โดยมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงานและส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบเฝ้าระวังเพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริตประพฤติ มิชอบได้

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองพุ่ม อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ จึงได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงในองค์กรขึ้นเพื่อให้หน่วยงานมีมาตรการหรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองพุ่ม

มกราคม ๒๕๖๘

ประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๑.วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กร ได้ดังนั้นการประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริตการออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุม ภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้าน การทุจริตให้แก่บุคลากรขององค์กร ถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้การนำเครื่องมือ ประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มี การทุจริตหรือในกรณีที่เกิดการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหาก เกิดความเสียหายขึ้น ก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้ โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำซึ่งไม่ใช้การเพิ่มภาระ งานแต่อย่างใด

วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรการ ระบบหรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตซึ่งเป็น มาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

๒. การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร

การบริหารจัดการความเสี่ยง เป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อน ปฏิบัติงานทุกครั้งและแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อน เริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระงานปกติของ การเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกัน โดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มีการรับรู้และ ยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง(ผู้นำส่งงานให้) เป็นลักษณะPre-Decisionส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็นลักษณะ กำกับติดตามความเสี่ยงเป็นการสอบทานเป็นลักษณะPost-Decision

๓. กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

กรอบตามหลักของการควบคุมภายในองค์กรตามมาตรฐาน COSO๒๐๑๓ (Committee of Sponsoring Organizations ๒๐๑๓) ซึ่งมาตรฐาน COSO เป็นมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับมาตั้งแต่เริ่มออก ประกาศใช้เมื่อปี๑๙๙๒ สำหรับมาตรฐานCOSO ๒๐๑๓ประกอบด้วย๕องค์ประกอบ ๑๗ หลักการดังนี้

องค์ประกอบที่ ๑ สภาพแวดล้อมการควบคุม(Control Environment)

หลักการที่ ๑ องค์กรยึดหลักความซื่อตรงและจริยธรรม

หลักการที่ ๒ คณะกรรมการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อการกำกับดูแล

หลักการที่ ๓ คณะกรรมการและฝ่ายบริหารมีอำนาจการสั่งการชัดเจน

หลักการที่ ๔ องค์กรจูงใจรักษาไว้และจูงใจพนักงาน

หลักการที่ ๕ องค์กรผลักดันให้ทุกตำแหน่งรับผิดชอบต่อการควบคุม

ภายในองค์ประกอบที่ ๒ การประเมินความเสี่ยง(Risk Assessment)

หลักการที่ ๖ กำหนดเป้าหมายชัดเจน

หลักการที่ ๗ ระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงอย่างครอบคลุม

หลักการที่ ๘ พิจารณาโอกาสที่จะเกิดการทุจริต

หลักการที่ ๙ ระบุและประเมินความเปลี่ยนแปลงที่จะกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๓ กิจกรรมการควบคุม(ControlActivities)

หลักการที่ ๑๐ ควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

หลักการที่ ๑๑ พัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในการควบคุม

หลักการที่ ๑๒ ควบคุมให้นโยบายสามารถปฏิบัติได้

องค์ประกอบที่ ๔ สารสนเทศและการสื่อสาร(InformationandCommunication)

หลักการที่ ๑๓ องค์กรข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ

หลักการที่ ๑๔ มีการสื่อสารข้อมูลภายในองค์กรให้การควบคุมภายในดำเนินต่อไปได้

หลักการที่ ๑๕ มีการสื่อสารกับหน่วยงานภายนอกในประเด็นที่อาจกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๕ กิจกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล MonitoringActivities)

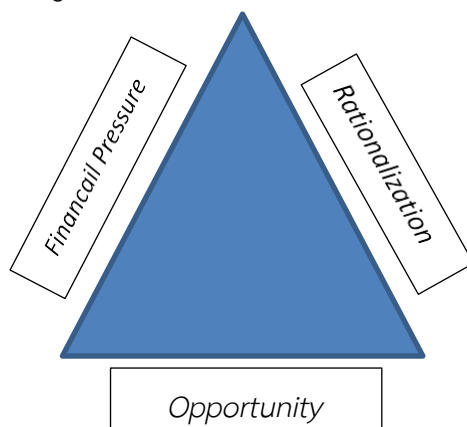
หลักการที่ ๑๖ ติดตามและประเมินผลการควบคุมภายใน

หลักการที่ ๑๗ ประเมินและสื่อสารข้อบกพร่องของการควบคุมภายในทันเวลาและเหมาะสม

ทั้งนี้องค์ประกอบการควบคุมภายในแต่ละองค์ประกอบและหลักการจะต้อง Present&Function (มีอยู่จริงและสามารถนำไปปฏิบัติได้) อีกทั้งยังทำงานได้อย่างสอดคล้องและสัมพันธ์กันจึงจะทำให้ควบคุมภายในมีประสิทธิภาพ

๔. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วยPressure/IncentiveหรือแรงกดดันหรือแรงจูงใจOpportunity หรือโอกาสซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่างๆคุณภาพการควบคุม กำกับควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อนและRationalization หรือการหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต(FraudTriangle)

๕. ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหุ้ม จะแบ่งความเสี่ยงออกเป็น ๔ ด้านดังนี้

๕.๑ ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการพ.ศ.๒๕๕๘

๕.๒ ความเสี่ยงการทุจริตในการใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ

๕.๓ ความเสี่ยงการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง

๕.๔ ความเสี่ยงการทุจริตในการบริหารงานบุคคล

การพิจารณาอนุมัติ อนุญาต

การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ

การจัดซื้อจัดจ้าง

การบริหารงานบุคคล

การระบุความเสี่ยง(RiskIdentification)

ประเมินความเสี่ยงการทุจริตด้าน

- ☐ ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการ
อำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๘
- ความเสี่ยงการทุจริตในการใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ
 - ความเสี่ยงการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง
 - ความเสี่ยงการทุจริตในการบริหารงานบุคคล

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘
องค์การบริหารส่วนตำบลหนองทุ่ม อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดมหาสารคาม

ประเด็น เรื่อง การขออนุมัติ/อนุญาตตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการพ.ศ.๒๕๕๘

ชื่อภารกิจงาน การขออนุญาตก่อสร้าง

ชื่อโครงการ / กิจกรรม	
ประเด็น/ขั้นตอน/กระบวนการดำเนินงาน	๑. การตรวจสอบเอกสาร ๒. การพิจารณาลงนาม
เหตุการณ์ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น	๑. การเรียกเก็บเงินค่าตรวจแบบแปลนก่อสร้าง เพื่อออกใบอนุญาต ๒. หากนำแบบแปลนก่อสร้างที่มีใช้เจ้าหน้าที่หน่วยงานเป็นผู้รับจ้างเขียน จะต้องเสียค่าดำเนินการนอกเหนือจากค่าทำเนียมปกติให้กับเจ้าหน้าที่
ปัจจัยเสี่ยงที่อาจมีผลกระทบ/กระตุ้นให้เกิดการทุจริต	การไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการพ.ศ.๒๕๕๘
การควบคุม/ระบียบที่เกี่ยวข้อง	-พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการพ.ศ.๒๕๕๘
ประเมินระดับความเสี่ยง	☐ ไม่มี ☐ ต่ำมาก ☒ ต่ำ ☐ กลาง ☐ สูง ☐ สูงมาก ☐ สูงสุด
วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ปัจจุบันหน่วยงานยังไม่พบเหตุการณ์ดังกล่าว เป็นแค่การคาดการณ์ว่าอาจจะเกิดขึ้น หน่วยงานจึงได้ทำมาตรการควบคุม ป้องกันไว้ก่อน ดังนี้ ๑.ผู้บริหารสั่งกำชับเจ้าหน้าที่ในเรื่องการหลีกเลี่ยงรับจ้างเขียนแบบ หากหลีกเลี่ยงไม่ได้ให้คิดในอัตราที่กฎหมายกำหนด เพื่อไม่เอาเปรียบประชาชน ๒. เผยแพร่คู่มือสำหรับประชาชนเกี่ยวกับกระบวนการขออนุญาตก่อสร้าง ดัดแปลงอาคาร หรือถอนอาคารให้ประชาชนได้รับทราบ
ตัวชี้วัดผลสำเร็จ	จำนวนเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการอนุมัติ อนุญาต

๒. การจัดซื้อจัดจ้าง และการจัดหาพัสดุ

ชื่อภารกิจงาน การจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจง(งานก่อสร้าง)

ชื่อโครงการ / กิจกรรม	
ประเด็น/ขั้นตอน/กระบวนการดำเนินงาน	กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง โดยวิธีเฉพาะเจาะจง(งานก่อสร้าง)
เหตุการณ์ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น	๑. ผู้ประกอบการเข้ามาแทรกแซงการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และคณะกรรมการชุดต่างๆที่ปฏิบัติงานในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ทำให้คุณภาพของผลงานการก่อสร้างต่ำ ๒. การเอื้อประโยชน์ต่อผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่งและกลายเป็นการผูกขาดกับผู้ประกอบการรายเดียว
ปัจจัยเสี่ยงที่อาจมีผลกระทบ/กระตุ้นให้เกิดการทุจริต	-การไม่ปฏิบัติตามระเบียบการจัดซื้อจัดจ้างฯและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีความเข้าผิดในระเบียบที่ซับซ้อน
การควบคุม/ระเบียบที่เกี่ยวข้อง	- ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.๒๕๖๐
ประเมินระดับความเสี่ยง	☐ ไม่มี ☐ ต่ำมาก ☐ ต่ำ ☒ กลาง ☐ สูง ☐ สูงมาก ☐ สูงสุด
วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	.๑ผู้บังคับบัญชามีการควบคุม และติดตามการทำงานอย่างใกล้ชิด มีการสอบทานและกำกับให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามระเบียบอย่างเคร่งครัด .๒จัดทำมาตรการส่งเสริมความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้าง .๓ดำเนินการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน
ตัวชี้วัดผลสำเร็จ	จำนวนเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง

๓. การบริหารงานบุคคล

ชื่อภารกิจงาน การสรรหาและเลือกสรรบุคคลเพื่อจ้างเป็นพนักงานจ้าง

ชื่อโครงการ / กิจกรรม	
ประเด็น/ขั้นตอน/กระบวนการดำเนินงาน	๑.กระบวนการ ประกาศรับสมัครสอบพนักงานจ้าง ๒.การรับสมัคร ๓.กระบวนการสรรหา ๔.การจ้างพนักงานจ้าง
เหตุการณ์ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น	๑.คณะกรรมการฯเอื้อประโยชน์ให้ผู้เข้ารับการสรรหารายใดรายหนึ่ง โดยการจ้างแนวทางในการสอบสัมภาษณ์และการสอบข้อเขียน ๒.มีการเสนอผลประโยชน์ตอบแทนจากผู้สมัครสอบต่อคณะกรรมการสรรหา เพื่อแลกต่อการได้รับการสรรหาเข้าทำงาน
ประเมินระดับความเสี่ยง	☐ ไม่มี ☐ ต่ำมาก ☐ ต่ำ ☒ กลาง ☐ สูง ☐ สูงมาก ☐ สูงสุด
วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	๑. กำชับให้คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องในการสรรหาางตัวเป็นกลาง ๒. จัดทำประกาศ เรื่องแนวทางการใช้ดุลยพินิจ ในการบริหารงานของผู้บริหาร และการปฏิบัติงานของบุคลากร เพื่อเป็นการลดการใช้ดุลยพินิจเกินขอบเขตอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการฯ
ตัวชี้วัดความสำเร็จ	จำนวนเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล(การสรรหาพนักงานจ้าง)

๔. การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ

ชื่อภารกิจงาน การจัดเก็บรายได้

ชื่อโครงการ / กิจกรรม	
ประเด็น/ขั้นตอน/กระบวนการดำเนินงาน	๑.ข้อมูลผู้เสียภาษีที่ไม่ชัดเจน ต้องมีการสำรวจเพื่อให้เป็นปัจจุบัน ๒.มีการเปลี่ยนแปลงกรรมสิทธิ์ หรือการเปลี่ยนแปลงผู้ประกอบการ แต่ไม่แจ้งให้อบต.ทราบ
เหตุการณ์ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น	๑.การเรียกเงินค่าแก้ไขข้อมูลในการประเมินการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ เพื่อให้ผู้เสียภาษีบำรุงท้องที่จ่ายภาษีลดลง ๒.ไม่แจ้งการเปลี่ยนแปลงกรรมสิทธิ์หรือการเปลี่ยนแปลงผู้ประกอบการ ทำให้เจ้าหน้าที่แจ้งการประเมินเพื่อให้มาชำระภาษีผิดคน
ประเมินระดับความเสี่ยง	☐ ไม่มี ☐ ต่ำมาก ☒ ต่ำ ☐ กลาง ☐ สูง ☐ สูงมาก ☐ สูงสุด
วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	๑. กำชับให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระเบียบ ข้อกฎหมายของงานจัดเก็บ ๒. กำชับให้เจ้าหน้าที่ออกสำรวจเพื่อทำการจัดเก็บภาษีให้เป็นปัจจุบัน ๓. ออกให้บริการกับประชาชนในการจัดเก็บภาษี
ตัวชี้วัดความสำเร็จ	จำนวนเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการให้บริการประชาชน

